

INFORMATIEBROCHURE ONDERZOEK VERVROEGDE INZET ARBEIDSDESKUNDIGE BIJ LETSELSCHADE

1. Introductie

In deze informatiebrochure leest u nadere informatie over een wetenschappelijk onderzoek naar de vervroegde inzetbaarheid van de arbeidsdeskundige bij (langlopende) letselschade. Onderzoek van de Universiteit van Utrecht in 2020 heeft aangetoond, dat sprake is van langdurige letselschade als de afwikkeling van een letselschadetraject langer dan 2 jaar duurt. Volgens dit onderzoek wordt 85% van de letselschadezaken veroorzaakt door een verkeersongeluk, in 4% van de cases was sprake van een bedrijfsongeval ook in 4% van de cases was sprake van privéomstandigheden. Tenslotte is in ongeveer 6% van de gevallen sprake van een medisch letselschadedossier. Vanwege de complexiteit van deze medische letselschadedossiers worden die in het lopende onderzoek buiten beschouwing gelaten. Naast het slachtoffer, juristen en verzekeraars, zijn veel partijen betrokken bij de afwikkeling van een letselschadetraject. Ook wordt in dit onderzoek een onderscheid gemaakt of het letselschadeslachtoffer een loondienstverband heeft of werkt als Zelfstandige Zonder Personeel (ZZP).

Binnen de letselschadepraktijk is in 24% van alle gevallen het verlies van arbeid en de bijbehorende schadevergoeding een discussiepunt binnen de afwikkeling van het letselschadetraject. Arbeid en het behouden van werk vormt hiermee een belangrijke bron binnen het letselschadetraject en is de beste inkomenszekerheid voor het slachtoffer. De meerderheid van de letselschadeslachtoffers heeft een loondienstverband en volgt een regulier ziekteverzuimtraject volgens de Wet verbetering Poortwachter (WvP). Bij deze groep is sprake van een zekere mate van inkomenszekerheid, dit in tegenstelling tot ZZP'ers. Nederland telt volgens het CBS bijna 1.2 miljoen zelfstandigen zonder personeel. Deze groep is zelf verantwoordelijk voor hun eigen inkomenszekerheid. Door de overheid worden ZZP'ers binnenkort verplicht zich te verzekeren tegen arbeidsongeschiktheid middels de arbeidsongeschiktheidsverzekering (AOV). Afhankelijk van de soort verzekering (bv broodfonds) verschilt de begeleiding en inkomenszekerheidsrisico voor het letselschadeslachtoffer binnen de ZZP. Om de arbeidsmogelijkheden van het slachtoffer in te schatten wordt in het letselschadetraject vaak gebruik gemaakt van de expertise van gespecialiseerde arbeidsdeskundigen. In dit onderzoek wordt onder meer in kaart gebracht wat de gevolgen zijn voor werknemers met een loondienstverband en zelfstandigen zonder personeel.

Het onderzoek van de Universiteit van Utrecht heeft aangetoond, dat naast een adequate financiële compensatie, goed onderzocht moet worden of een adequate en gestabiliseerde re-integratie in het arbeidsproces mogelijk is. Niet alleen voor het slachtoffer, ook voor alle bij het letselschadetraject betrokken partijen heeft het tijdig en adequaat afwickelen van een letselschadetraject, grote maatschappelijke (financiële) impact. Na een aantal inventariserende gesprekken is door de verschillende invalshoeken van bij het letselschadetraject betrokken partijen aangegeven, dat vervroegde inzetbaarheid van een arbeidsdeskundige bij kan dragen aan een duurzame oplossing in (langlopende) letselschadezaken.

2. Doel van het onderzoek

Door in een vroeg stadium een arbeidsdeskundige in te zetten, is eerder en objectief een inschatting te maken of een slachtoffer geheel of gedeeltelijk duurzaam mogelijkheden heeft om te re-integreren in het arbeidsproces. Dit sluit aan bij de leidraad voor letselschadeadvocaten, waarin vermeld staat dat het wenselijk is om een arbeidsdeskundige beoordeling te hebben binnen zes weken na het letsel. Voor een adequate en duurzame afwikkeling van een letselschadetraject, is het ook belangrijk dat rekening gehouden wordt met de medische (eind)toestand van het slachtoffer. Door juist samen met het slachtoffer een objectieve arbeidsdeskundige vroeg in het proces te betrekken creëert dit rust en duidelijkheid. Ook wordt dan ingespeeld op de behoefte om zo snel als mogelijk een objectief beeld te vormen van de duurzame re-integratiemogelijkheden, vanuit het perspectief dat het hebben van passende arbeid en participatie naar mogelijkheden bijdraagt aan een duurzame en integrale afwikkeling van de letselschade. Dit is niet alleen in het belang van het slachtoffer, maar ook van een werkgever en aansprakelijkheidsverzekering.

In dit onderzoek willen we onderzoeken of door de vroegtijdige inzet van de arbeidsdeskundige de gemiddelde looptijd van letselschadetrajecten afneemt en passende duurzame arbeidsparticipatie voor slachtoffers toeneemt voor medewerkers in loondienstverband als zelfstandigen zonder personeel. Ook willen we in dit onderzoek nagaan of door de vervroegde inzet van een arbeidsdeskundige het tijdig en adequaat afwickelen van een letselschadetraject, bijdraagt aan maatschappelijke (financiële) impact, voor de bij een letselschadetraject betrokken partijen. Door in dit onderzoek alle partijen binnen een letselschadetraject te betrekken, verwachten we te kunnen concluderen of vervroegde inzet van de arbeidsdeskundige bijdraagt aan een duurzame oplossing, inzicht te hebben in zinvolle interventies en de momenten waarop deze tussenkomsten ingezet kunnen worden.

3. Hoe wordt het onderzoek uitgevoerd

Het onderzoek naar vervroegde inzetbaarheid van een arbeidsdeskundige bij (langlopende) letselschadezaken wordt uitgevoerd als een “mixed methods” onderzoek door middel van dossieronderzoek, perceptieonderzoek en actieonderzoek. De reden hiervoor is dat door de combinatie van onderzoeksmethoden een beter beeld ontstaat van alle factoren en de verschillende participanten en meer specifiek de rol van de arbeidsdeskundige binnen (langlopende) letselschadedossiers. Naast kwantitatieve onderzoeksmethoden wordt ook gebruikt gemaakt van kwalitatief onderzoek, dit om op deze wijze duiding te geven aan de kwantitatieve data. Door nieuwe letselschadedossiers aselekt te verdelen in een controle- en interventiegroep is het mogelijk om te monitoren welke factoren van invloed zijn en wat de effecten zijn van vervroegde inzet van een (letselschade)arbeidsdeskundige binnen (langlopende) letselschadedossiers in de eerste twee jaar na het letsel. Het onderzoek richt zich op alle langlopende letselschadetrajecten, met uitzondering van medische letselschadetrajecten. Reden hiervoor is dat het om specifieke medische handelingen gaat die in hoge mate privacygevoelig zijn en daardoor moeilijker op te vragen voor het actieonderzoek.

Het onderzoek is opgezet in verschillende deelstappen, welke uiteindelijk leiden tot een gezamenlijke conclusie over de vervroegde inzetbaarheid van arbeidsdeskundigen bij (langlopende) letselschadedossiers:

Stap 1 Deskresearch: De deskresearch bestaat uit twee onderdelen enerzijds uit een literatuurstudie en een aselechte steekproef van afgeronde letselschadedossiers. In de deskresearch wordt specifiek aandacht besteed aan de verschillende rollen van de arbeidsdeskundige en eventuele samenhang binnen de Wet Verbetering Poortwachter (WVP) en het letselschadedossier. De literatuurstudie dient als input voor het dossieronderzoek en vragenlijstonderzoek. Ook wordt op basis van de literatuurstudie een Theorie of Change (ToC) geformuleerd ten behoeve van het actieonderzoek.

De aselechte steekproef van de afgeronde letselschadedossiers heeft als doel om een analyse te maken van het stakeholderveld. Door alle betrokken stakeholders te inventariseren wordt inzicht verkregen in het soort interventies per letselschadecategorie en de mate waarin zij al dan niet hebben bijgedragen tot een succesvolle afwikkeling van het dossier.

Ook wordt een inhoudelijke analyse gemaakt van de verschillende rollen welke (letselschade)arbeidsdeskundigen hebben vervuld in het dossier en vanuit welke rol zijn betrokken waren in het proces. Aan het eind van deze stap is ook een beslismoment ingebouwd, waarbij op basis van de resultaten besloten wordt om al dan niet het verdiepend onderzoek te starten.

Stap 2: Verdiepend dossieronderzoek: Het dossieronderzoek geeft inzicht in welke contextfactoren van invloed zijn op een succesvolle duurzame re-integratie en of participatie naar mogelijkheden van slachtoffers. Specifiek wordt in de dossierstudie aandacht besteed of en wanneer een arbeidsdeskundige is ingezet en wat zijn/haar rol in het dossier is geweest en vanuit welke context de inzet heeft plaatsgevonden. In het verdiepend dossieronderzoek worden aselechte dossiers onderzocht en de in het dossier betrokken partijen worden benaderd of zij door middel van een digitale vragenlijst hun specifieke rol willen toelichten. Specifiek wordt gekeken naar de inzet van neutrale derden, zoals herstelgerichte dienstverleners, rechter, mediator of arbeidsdeskundige. Respondenten worden ook gevraagd of zij willen meewerken aan een verdiepend interview en focusgroep om de resultaten te duiden.

Stap 3 actieonderzoek: Het actieonderzoek wordt uitgevoerd met behulp van nog niet afgeronde letselschadedossiers welke worden aangedragen door aan het onderzoek deelnemende partijen. De letselschadedossiers worden aselechte toegewezen aan een controle- of interventiegroep. Op basis van het eerdere deskresearch en dossierstudie en de opgestelde ToC, wordt gekeken wanneer een vervroegde inzet van een arbeidsdeskundige mogelijk is binnen de interventiegroep. Voor de controlegroep vindt de inzet van de arbeidsdeskundige plaats binnen het reguliere proces van letselschadeafhandeling en verzuimbegeleiding in het kader van de Wet verbetering Poortwachter.

Met vragenlijstonderzoek wordt gemonitord in welke mate de betrokken partijen de inzet van de arbeidsdeskundige en de afwikkeling van het letselschadeproces als geheel ervaren. Door middel van verdiepende interviews worden de factoren geïnventariseerd welke hebben bijgedragen aan een succesvolle duurzame re-integratie en wat de bijdrage van de

arbeidsdeskundige hierin is geweest. Door middel van focus groepen worden aan het eind van het actieonderzoek monodisciplinair en multidisciplinair de resultaten geduid. Op deze wijze wordt gekomen tot een uniforme zienswijze op de vervroegde inzet van arbeidsdeskundigen binnen (langlopende) letselschadedossiers.

Het onderzoek wordt integraal gemonitord door een klankbordgroep. Deze klankbordgroep heeft tot doel het onderzoek periodiek op hoofdlijnen te monitoren en kritisch te volgen. De klankbordgroep wordt samengesteld uit leden van de participerende partijen en experts uit het werkveld van de letselschadepraktijk. Vanuit wetenschappelijk perspectief wordt het onderzoek gemonitord door de bij het onderzoek betrokken professoren.

4. Onderzoek en AVG

Omdat voor het onderzoek bijzondere persoonsgegevens (gegevens over iemands gezondheidstoestand) geraadpleegd en opgeslagen worden voor het onderzoek vindt hierover overleg plaats met de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) en wordt gehandeld volgens een data-managementplan. Deelname aan het onderzoek is alleen mogelijk indien de gedupeerde toestemming geeft voor deelname middels een schriftelijke verklaring voor inzage in hun letselschadedossier bij de aansprakelijkheidsverzekeraar.

De opslag van de onderzoeksgegevens van de deelnemers vindt plaats onder beheer van de Erasmus Universiteit Rotterdam, waartoe alleen de participerende onderzoekers van het Impact Center Erasmus toegang toe hebben in overeenstemming met het data-managementplan. Tussen de aan het onderzoek participerende partijen aan het onderzoek worden de benodigde verwerkingsovereenkomsten gesloten en geheimhoudingsverklaringen.

5. Hoe kunt u een bijdrage leveren aan het onderzoek?

Als u geïnteresseerd bent in deelname aan dit onderzoek kunt u op verschillende wijze deelnemen. Enerzijds voor slachtoffer belangenbehartigers en aansprakelijkheidsorganisaties door de inbreng van (afgeronde) letselschadedossiers en anderzijds voor slachtoffers, (letselschade) arbeidsdeskundigen en/of professionele partijen en belangenbehartigers door deel te nemen als participant in de klankbordgroep van het onderzoek.

a. Inbreng van dossiers

U kunt als organisatie participeren in de verschillende stappen van het onderzoek. Deelname is mogelijk middels actieve bijdrage zoals door de inbreng van letselschadedossiers al dan niet in combinatie met cofinanciering van het onderzoek. Daarnaast is het ook mogelijk om enkel met cofinanciering bij te dragen aan het onderzoek. Om meer te weten over de wijze waarop u al dan niet financieel kunt participeren kunt u contact opnemen met de initiatiefnemers van het onderzoek.

b. Deelnemer klankbordgroep

De klankbordgroep bestaat uit een beperkt aantal verschillende (individuele) deelnemers welke samen een representatieve afspiegeling vormen van alle, bij letselschadedossiers betrokken disciplines. Als deelnemer aan de klankbordgroep, worden de bevindingen van het

onderzoek in samenspraak met de onderzoekers inhoudelijk geduid. Daarnaast heeft u een actieve adviserende inbreng in de opzet en vormgeving van het lopende onderzoek.

6. Wilt u verder nog iets weten?

Als u na het lezen van deze brochure, voor of tijdens het onderzoek nog nadere informatie wil ontvangen of vragen heeft, dan kunt u contact opnemen met de hoofdonderzoeker en initiatiefnemers van dit onderzoek.

Initiatiefnemer

Marianne Holleman

Directeur

Arbeidsdeskundig Kenniscentrum

Initiatiefnemer

Roel Cuypers

Directeur Ardosz

Acture groep

Onderzoeker

Paul Ongenae

Researcher | PhD candidate

Impact Center Erasmus

ongenae@ese.eur.nl

010 – 4081363